

Sygn. akt VI RCa 121/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 czerwca 2019 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Waldemar Pałka (spr.)

Sędziowie: SO Jolanta Biernat-Kalinowska

SR del do SO Grzegorz Olejarczyk

Protokolant: p.o sekretarza sądowego Adrianna Szynszecka

po rozpoznaniu w dniu 26 czerwca 2019 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **G. K.**

przeciwko **małoletniemu W. K.** reprezentowanemu przez przedstawicielkę ustawową E. N.

o obniżenie alimentów

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Giżycku

z dnia 13 lutego 2019 roku

sygn. akt III RC 141/18

1. Zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że z dniem 1 lipca 2019 r. obniża alimenty zasądzone od powoda G. K. na rzecz małoletniego W. K. wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z 29 czerwca 2016 roku w sprawie VI RCa 109/16 z kwoty po 1300 zł do kwoty po 1100 zł (jeden tysiąc sto złotych) miesięcznie bez zmiany warunków płatności.
2. W pozostałej części apelację oddala.
3. Koszty procesu za instancję odwoławczą między stronami wzajemnie znosi.

Sygn. akt VI RCa 121/19

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 lutego 2019 r. Sąd Rejonowy w Giżycku III Wydział Rodzinny i Nieletnich, w sprawie o sygn. akt III RC 141/18 oddalił powództwo G. K. o zmianę wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny z dnia 29 czerwca 2016 roku w sprawie sygn. VI RCa 109/16 poprzez obniżenie alimentów zasądzonych od G. K. na rzecz małoletniego syna W. K. z kwoty 1300 złotych do kwoty 900 złotych.

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, iż powód jest ojcem małoletniego pozwanego. Powód wyrokiem z dnia 20 marca 2015 roku, wydanym przez Sąd Rejonowy w Giżycku w sprawie o sygn. akt III Nsm 86/15 został pozbawiony władzy rodzicielskiej nad małoletnim pozwanym z uwagi na niepodejmowanie udziału w wychowywaniu małoletniego przez okres kilku lat. (...) urodziła się córka powoda z drugiego związku małżeńskiego – N. K., na rzecz której, w

wyniku uznania przez powoda roszczenia w całości, wyrokiem Sądu Rejonowego w Mrągowie z dnia 14 marca 2016 roku zasądono od powoda alimenty w wysokości 1000 złotych miesięcznie. W grudniu 2016 roku wyrokiem Sądu Rejonowego w Giżycku, sygn. akt III RC 176/16, na rzecz pozwanego zasądono alimenty od dziadków ojczystych. Matka pozwanego, działając w jego imieniu oraz swoim, w lipcu 2016 roku wytoczyła przeciwko bratu powoda i obecnej żonie powoda powództwo o uznanie za bezskuteczną w stosunku do niej oraz syna umowy darowizny nieruchomości oraz umowy sprzedaży ruchomości. W toku sprawy strony zawarły ugodę mediacyjną na mocy której A. K. spłacił zobowiązania alimentacyjne G. K. względem małoletniego pozwanego i jego matki, w zamian za co matka małoletniego miała poprzeć zniesienie obowiązku alimentacyjnego powoda względem siebie oraz zniesienie obowiązku alimentacyjnego rodziców powoda względem małoletniego. Ugoda została wykonana.

Sąd I instancji ustalił, iż powód od maja 2018 roku nie pracuje na stanowisku (...)w Przedsiębiorstwie (...) i założył własną działalność (...). Powód ma problemy zdrowotne z kręgosłupem, korzysta z zajęć u fizjoterapeuty. Powód osiąga dochody z prowadzonej działalności gospodarczej w wysokości około 2000 złotych netto, zatrudnia 4 pracowników.

Powód mieszka obecnie ze swoją drugą żoną, która pracuje w szkole podstawowej, w mieszkaniu należącym do brata powoda. Matka małoletniego jest w związku z nowym partnerem, z którym spodziewa się kolejnego dziecka. Razem z małoletnim mieszkają w mieszkaniu zakupionym na kredyt.

Małoletni uczy się w szkole podstawowej. Dziecko ma problemy zdrowotne – skrzywiony kręgosłup oraz niską krzepliwość krwi, korzysta z rehabilitacji.

W oparciu o poczynione ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy uznał, iż powództwo nie zasługuje na uznanie. Uzasadniając swoje orzeczenie, Sąd powołał się na treść art. 133 kro, stwierdzając, iż w przypadku zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia alimentacyjnego, jednak w niniejszej sprawie takie okoliczności nie zachodzą.

W uzasadnieniu wskazano, iż ostatnie orzeczenie alimentacyjne zapadło w niniejszej sprawie ponad (...) lata temu. W opinii Sądu usprawiedliwione potrzeby małoletniego uległy zwiększeniu. Sąd wskazał na niewłaściwą postawę rodzicielską powoda, który od lat nie kontaktuje się z małoletnim, nie dając wiary powodowi, iż za taki stan rzecz odpowiada matka małoletniego.

Odnosząc się do przedstawianych przez powoda podstaw do obniżenia obowiązku alimentacyjnego, Sąd I instancji podniósł, iż nie dał im wiary. Nie doszukano się uzasadnienia do obniżenia obowiązku alimentacyjnego powoda ani w zwiększonych wydatkach na drugie dziecko powoda, ani w konieczności spłacenia pożyczki na rzecz brata powoda. Nie przekonały również Sądu Rejonowego twierdzenia powoda o konieczności zmiany zatrudnienia i związanych z tym niższych dochodach.

Z wyrokiem nie zgodził się powód, zarzucając mu błąd w ustaleniach faktycznych, który miał wpływ na wydany wyrok. W konsekwencji powód wniósł o uchylenie wyroku i rozpatrzenie powództwa o obniżenie alimentów. W uzasadnieniu wskazał, iż Sąd I instancji zniżył koszty rehabilitacji powoda, gdyż jego rzeczywiste wydatki na ten cel to 700 złotych miesięcznie. Ponadto w opinii powoda pominięto fakt wejścia matki małoletniego w nowy związek.

W odpowiedzi na apelację pozwany, działając przez swoją matkę, wniósł o oddalenie apelacji w całości. W uzasadnieniu wskazano, że brak jest dowodów na ponoszone przez powoda koszty rehabilitacji, a koszty te byłyby niecelowe w związku z możliwością przebycia rehabilitacji nieodpłatnie. Ponadto w opinii pozwanego nieprawdziwe są twierdzenia powoda o kiepsko prosperującej firmie, gdyż w niespełna pół roku jej przychód wyniósł 111300 złotych. Pozwany wskazał, iż zdolności zarobkowe powoda są w gruncie rzeczy wyższe niż jego zarobki, gdyż powód ma wykształcenie wyższe i jest zdrowym, młodym mężczyzną. Odrzucił również argumentację powoda dotyczącą kosztów życia matki małoletniego. Podniósł również fakt zamieszkiwania powoda wraz z drugą żoną oraz brak zainteresowania o wychowanie małoletniego ze strony powoda.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda zasługuje częściowo na uwzględnienie.

Po pierwsze jednak należy podkreślić, iż Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy ustalił stan faktyczny w niniejszej sprawie. Materiał dowodowy zgromadzony przez Sąd I instancji jest również wystarczający do rozstrzygnięcia sprawy. Sąd I instancji w uzasadnieniu orzeczenia rozważał szczegółowo sytuację materialną i życiową stron. Sąd II instancji przyjmuje ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji jako swoje, niemniej dokonał na ich podstawie nieco odmienne wnioski.

Materialnoprawną podstawę do zmiany orzeczenia alimentacyjnego stanowi art. 138 kro, zgodnie z którym „w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.” Przez "zmianę stosunków" należy rozumieć zmianę okoliczności istotnych z punktu widzenia ustawowych przesłanek obowiązku alimentacyjnego i zakresu świadczeń alimentacyjnych. Zatem nie każda zmiana w życiu obowiązanego czy uprawnionego do alimentów będzie podstawą do zmiany orzeczenia alimentacyjnego, w szczególności jeśli nie mają charakteru trwałego, zasadniczego, i nie wyczerpują przesłanek, które w istotny sposób wpływają na istnienie czy zakres obowiązku alimentacyjnego

Taką zmianę Sąd odnalazł w stosunkowo ciężkiej sytuacji finansowej powoda, który utracił dofinansowanie do działalności gospodarczej i musiał zwolnić jednego pracownika. Jest to istotna okoliczność zmieniająca sytuację zarobkową powoda. Wskazać należy, iż wcześniej powód pracował jako (...), miał dość stabilne zatrudnienie. Jednakże pracę tę zarzucił i stworzył własną, jednoosobową działalność gospodarczą. Abstrahując od przyczyn takiego stanu rzeczy, gdyż choroba powoda nie została przez niego dostatecznie wykazana, zrozumiałym jest, iż nie każda inicjatywa w tym zakresie musi się powieść i tak też się stało w sytuacji pozwanego. Nieprawidłowy jest zarzut matki pozwanego o dobrze prosperującej firmie powoda, wywiedziony tylko na podstawie przychodu osiągniętego przez niego w pierwszym półroczu działalności. Przychód ten należy obniżyć przecież o koszty działalności, w tym wynagrodzenia pracowników, niemałe w przypadku zatrudnienia 4 pracowników, i materiały niezbędne do prowadzenia działalności gospodarczej.

Sąd nie znalazł uzasadnienia do obniżenia obowiązku alimentacyjnego względem pozwanego w twierdzeniach powoda o zwiększeniu się wydatków ponoszonych przez niego na drugie dziecko. Twierdzenie to oznacza dla Sądu tyle, że powód rozumie fakt zwiększenia się wydatków dziecka w miarę jego dorastania. W takiej samej sytuacji jest przecież pozwany, który również rośnie, co zapewne rzutuje na zwiększanie się jego uzasadnionych potrzeb. Skoro jednak powód sam uznał, iż jego (...) córka wymaga alimentów w wysokości 1000 złotych, to tym bardziej starszy syn powoda wymaga alimentów niewątpliwie wyższych w związku z jego większymi potrzebami.

Na marginesie nawiązać trzeba do nagannego zachowania, w którym Sąd znalazł dodatkowy argument za nieuznaniem jego powództwa. Powód nie angażuje się w proces wychowawczy małoletniego. Nie kontaktuje się z nim, nie daje prezentów, nie zabiega o spotkania. Niewiarygodne są twierdzenia powoda, że za tym stanem rzeczy stoją działania matki małoletniego. Powód nie przedstawił na taką okoliczność żadnych dowodów, w związku z czym jego twierdzenia pozostają gołosłowne. Gdyby powodowi zależało na tym, aby mieć jakikolwiek kontakt z synem, to starałby się ten kontakt nawiązać w jakikolwiek sposób np. poprzez rozmowy telefoniczne czy wysyłanie listów lub prezentów. Za takim ustaleniem faktycznym przemawia przede wszystkim pozbawienie powoda władzy rodzicielskiej nad małoletnim. Co więcej powód uchyla się od partycypowania w kosztach utrzymania małoletniego poprzez próby zbycia swojego majątku, z którego mógłby pokryć zaległe alimenty. Również te okoliczności wpłynęły na nieuznanie w całości roszczenia powoda.

Ustalenie wystąpienia "zmiany stosunków" oraz jej wpływu na wysokość świadczeń alimentacyjnych należnych uprawnionemu, wymaga porównania stanu istniejącego w chwili orzekania o alimentach lub zawierania umowy dotyczącej alimentów ze stanem istniejącym w czasie rozpoznawania powództwa wytoczonego na podstawie art. 138 kro. Sąd w pełni podziela pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 lutego 1981 r., III CRN 21/81 (OSNCP 1981, Nr 11, poz. 217), iż "jedynie zmiana stosunków zaistniała po zamknięciu rozprawy poprzedzającej wydanie wyroku zasądzającego alimenty, może uzasadniać żądanie zmniejszenia lub ograniczenia czasu trwania

świadczeń alimentacyjnych (...) Tylko takie rozwiązanie może być uznane za nienaruszające wyrażonej w art. 365 § 1 KPC zasady, iż orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy i inne organy państwowe". W związku z powyższymi rozważaniami Sąd doszedł do przekonania, iż zmiana w sytuacji życiowej powoda i pozwanego nie jest na tyle istotna, aby uzasadnić obniżenie alimentów o kwotę żadaną przez powoda. Zmiany te uzasadniają jednak ich obniżenie o kwotę 200 złotych. i dlatego, na podstawie art. 386 § 1 kpc, zmieniono zaskarżony wyrok obniżając dotychczasowe alimenty o tę kwotę.

Dalej idące żądania apelacji nie znajdują racjonalnych podstaw, chociażby ze względu na fakt, że małoletni pozwany, jako starsze dziecko powoda, wymaga większych środków finansowych niż jego przyrodnia i młodsza siostra, co do której powód nie uskarża się na wysokość jego udziału w kosztach jej utrzymania. Dlatego też, na podstawie art. 385 kpc, w pozostałej części apelację powoda, jako bezzasadną, należało oddalić.

Wzajemne zniesienie kosztów procesu między stronami zostało orzeczone na podstawie art. 100 kpc.